

OAMENI CU DESTIN

Vasile TODI

La scurt timp după zăvarea din decembrie '89, tot mai mulți tineri ai acestei țări, se refugiază într-o dacopatie cioraniană, și asta, fără să-l fi citit vreodată pe feciorul popii din Rășinari. De unde le vine această stare de tristețe, de apatie, de lehamite cotidiană? Din conștiința inutilității existențiale, a neputinței lor de a se „rătăci” pe drumul cel bun, pe drumul lor. Acești inși, pe care nu i-aș numi chiar material uman fără valoare, sunt purtătorii de ură, de invidie, de ostilitate, de agresivitate și violență a României de azi și de mâine. Îi recunoști ușor, pentru că sunt purtătorii vorbelor vulgare, ai exprimării onomatopice, ai privirii ascunse. Pentru a se face înțeleși, se lasă ajutați de limbajul mimico-gesticular, pentru că de multe ori, de cele mai multe ori,

nu au cuvintele la ei. Ființe pentru care biblioteca înseamnă o marcă de mașină, de ceas, de poșetă... Pentru dâșii, nici măcar Russell nu are leac.

Și pentru că numărul lor este într-o continuă creștere, tinerii mei colegi mi-au propus recent să punem bazele unui club elitist, în care, așa cum spuneam într-o emisiune televizată, să fie admiși oameni a căror carte de vizită o reprezintă materia cenușie, confirmată prin poziția lor în societate.

Tineri a căror prezență transformă orice întâlnire într-un eveniment. Tineri care întâi aleg și după aceea se îndrăgostesc, și aleg pentru că își pot permite să aleagă. Oameni cu destin, oameni care nu se lasă aleși, personalități care se impun. Oameni care au fost crescuți în convingerea că viața trebuie trăită nu târâită.

Dar mai există astfel de tineri în România?

Cu siguranță, da! Pe unul din ei, l-am întâlnit în chiar Dobrogea noastră, în comuna Crucea. Deși discret, ca un fluture ce iese din cristalidă, l-am remarcat, întâi prin ținută. Costumul este totuși armura unui gentleman modern. Și el știe să-l poarte ca un domn, convins prin educație, că „domnia” nu derivă din circumstanțele proprii nașteri. A fi un domn e ceva ce se deprinde. Numele lui? Marian Frigioi.

Am stat mai apoi de vorbă cu acest bărbat, care știe bine că în lumea perisabilă, nimic nu este disponibil fără efort și pot să vă asigur că am dialogat cu un tânăr cu potențial, care va ști ce să facă cu propria viață. Ca unul care l-am citit atent pe Pestalozzi și Rousseau – *cutez să cred că nu sunt făcut ca niciunul din cei care există* - nu mă înșel dacă afirm că pentru a avea astfel de copii, părinții trebuie să-i pregătească înainte de a se naște!

Poeți ai Dobrogei

Când cerul se ascunde

Virgil TEODORESCU

*Când cerul se ascunde în ochii tăi și nu-i
Nici noapte nici lumină de zi, ci violete
Dreptunghiuri de velur ca un erete
Care-a scăpat din gheare prada lui,*

*Când părul tău e cerul întors într-o lucarnă
Ca pe pământ furtunile lunare,
Când fulgerul e-o simplă lumânare
Și vinul din pahar miroase-a iarnă -*

*Te mai aștept în încăperea goală
(De câte ori ar trebui s-o spun)
Să intri pe ferești ca un lăstun,
Să intri-n piept ca ultima rafală.*

PRIMIM DE LA CITITORI • PRIMIM DE LA CITITORI • PRIMIM DE LA CITITORI

În ultimele luni primesc cu regularitate jurnalul regional „Dobrogea”. Pentru mine, ca pensionar, pot să spun că această revistă reprezintă o bucurie. Reușesc cu ajutorul ei să aflu foarte multe informații despre trecutul și prezentul așezărilor din zona noastră. Vreau să felicit conducerea acestui nou și frumos jurnal, mai exact pe directorul ei general, domnișoara Silvia Fehete, pentru munca pe care o depune și pentru selecția informațiilor pe care jurnalul condus de domnia sa le găzduiește. Mi-aș dori să citească și interviuri cu persoane de vârsta a treia. Înainte de a încheia vreau să mai spun că ori de câte ori am ocazia încredințez „Dobrogea” și cunoscuților mei pentru a-l citi. Mi-au plăcut și materialele publicate în limba comunităților etnice aflate pe teritoriul Dobrogei.

Dionisie GROZDEA -
Constanța

Farul Genovez din Constanța

Domnișoară director general, Silvia Fehete, plăcut impresionat de prezența dumneavoastră la posturile de televiziune Neptun Tv și Litoral TV, am urmărit cu atenție jurnalul regional „Dobrogea” și vă asigur că în peisajul publicistic românesc tot mai cenușiu revista dumneavoastră onorează meșteșugul de ziarist.

Profesor Ion CONSTANTINESCU -
Medgidia

În această lună am primit la școală jurnalul regional „Dobrogea” și vreau să vă spun că am fost foarte bucuroasă atunci când am văzut că în paginile sale se afla și orașul meu drag, Tulcea. Jurnalul pe care îl editați dumneavoastră are o formă grafică excepțională, la fel ca și conținutul. Am citit cu multă atenție și am remarcat că în paginile sale sunt promovați în cadrul concursului „Fii jurnalist pentru o zi” elevi cu talent literar. Aș vrea să vă întreb dacă există posibilitatea ca eu și alți colegi de-ai mei să ne abonăm la această publicație. În numele acestor colegi ai mei, transmit în apropierea Sfințelor Sărbători de iarnă întregului colectiv de redacție urări de sănătate și viață lungă. De aceea, vă trimit și eu câteva din poeziile mele. Din timiditate mi-am semnat versurile cu pseudonim. Cu mult drag,

Ramona ENCULESCU - elevă la Școala
Gimnazială „Alexandru Ciucurencu” Tulcea

Foaia Macedonenilor-Armân'i

„Aici, în Dobrogea, n-am răsărit pe nepregătite” - Nicolae IORGA ■

Foaia Comunităților Dobrogea

UNOARĂ SH-TRU ALTI ETE (ODATĂ ȘI ÎN ALTE SECOLE)

LĂI ARMÂN'I DI ZĂMANE
(NEPREȚUIȚII ARMÂN'I DE ALTĂDATĂ)

Da ca di prota sâ zburăm di sirta armân'ilor dit România, ta-s achicâsească shi atsel'i tsi nu au pricunushteari di-iu s'-tradzi răzga noastă. Pi cari armân di-ua dit România va-l ntreghi di-iu him noi armân'il'i va dzăcă că him dit Vurgărie, ică dit Gretsie, ică dit Arbinăshie, ică dit Rep.

Macedonia. Aistă sirtă nu iasti dealihea!

De-arihina, armân'il'i tsi-s ashtirără tu România: fărshirotsil'i shi grāmusten'il'i (pi ninga fărshirots shi grāmusten'i viniră deadun cu el'i shi megle-nits dit Meglenia shi pinden'i dit Veria, ama aishti erau cama pustân'i) agiunsiră dit aisti craturi, ma sirta lor iasti tu n'eadzăduă shi apirită a soarelui ali Macedon'il'ei di un chiro (ază tu Gretsia sh-

Arbinăshie). Aistă iasti patrida armân'ilor fărshirots shi grāmusten'i dit România. Aua s-apreasiră după yinearea roman'ilor când s-adărără milete, macedo-armân'i demec.

Di aua, cama-nclo, când naielili dit Pen. Balcanică fură apulutsite di turts shi intrară tu Amirăril'ea turtsească, fudziră di taxirati câtă n'eadză-noapte a Macedonil'ei.

S-TRITSEM LA ISTURIE DICĂRA

Vecl'ili shi străvecl'ili hori a fărshirotsilor, dit etă pân tu etă erau tu naielili Dangli shi Colonia. Tu aisti naieali, hoara ică ma ghini dzăsă, căsăbălul nai ma avdzătu era Frashari, căsăbăl fapt nă-oară sh-nă zămani (nintea Moscopolei), cari misura pisti 15 n'il'i (15.000) di gean (ică geanăm) di fărshirots.

Mulălikea (ică câmpul) Colonil'ei fătsea parti dit cazaua Colonil'ei, numa easti di ar'zgă romană; roman'il'i catuhiră (ică stăpuiră) vâl'urili ică agărele buni ali Arbinăshil'il'ei, adusiră aua mults colonishti dit Italia, nu digeaba fărshirotsil'i dzăc că sânt mirashigeadzil'i roman'ilor (chin-

durits tu Candavia di Quintus Maximus).

Nandreapta atsishtui câmp agalea s-analtsă mushatsâl'i munts Gramos, ună advăgari a muntsâl'or Pind, di-iu azvoani (ică izvurashti) arăulu Devol. Aua, tu Gramos s-afle căsăbălu Gramostea, iu bânau/grāmusten'il'i.

ZBOARI CAMA PUTSÂN ZBURATI ICĂ AGRĂSHEATI

Zămane, s. f. pl. zămă'n'i = timp, vreme de altădată; sirtă, s. f. pl. zirte = origine; ia, adv. = iată; răzga/ar'zgă, sinonim cu sirtă; istrete, s.f. fără pl. = ocupație, treabă; dicăra, conj. = deci, naie, s.f. pl. năi = regiune; apirită, s.f. fără pl. = zor de zi, dar și ca punct cardinal, dit apirită pân tu ascăpitată a soarelui = din răsăritul până la apusul soarelui; kiola, adv. = chiar; demec, adv. = adică; gean, s. m. fără pl. shi geanăm = suflet; cătuhii = stăpânire; mirashigi-gioan'e, pl. mirashigeadzi = moștenitor; eta, s.f., pl. ete = secol; ama, conj. = dar; agur, s.n., pl. agăre = câmp cultivat.

NICOLAE CUȘA

- ISTORIC, SCRITOR, MEMBRU AL UNIUNII SCRITORILOR DIN ROMÂNIA

Stăi n'dreptu

CONSTANTIN COLIMITRA

Stăi n'dreptu, analți frămtea, ș-fă percea di nî parti
Cum feațirî pîpân'li ahăti nili di ani.
S'ducheascî lumea tuti: și oaspiți și dușmani
Că Fara-a tau ș-Limba, surări sunt fărî moarti!

Stăi n'drept, analți frămtea și scoati-u tu luninî
Ni fricî, niarușeni! Ca tini vedz văr alt?

Analți pirifanea căt muntli di-analt
Ti-as poț te-as grești diapoia: furtăna poati s-vină

Cu mintea la giuneața pîpănilor și bînarî
Ca vulturl'ii, dip libiri ș-cu cheptlu ca di her.
Pîpân'li și dit eti și stealili dit țer
Va s-li-angîna c-un șuir s-li facî niali-ambari.

Avdz ghini țî va s-dzăcî di Limbî Dimîndarea
Țî hini di diparti ca apa dit fîntăni
Ș-u l'ia ti-as ti cumăniți, va-s facî s-arîmăni
Cu năsa pîn' la moarti! Ascultî ș-nu ti-aspari!

Las s-dzăcî țî va xenlu, alasu-l ti-as alatrî;
Curatî țani limba ș-mușatî cum u-aflași!
Di-apoia s-ai tu minti fumeal'il'ei s-u-alași,
Cu năsa s-căntî, s-plângî di-avihîra di vatrî.

ARMÂNII ÎN ISTORIE

ENACHE TUȘA

Armânii sunt dovada istorică a unei continuități latine milenare în Peninsula Balcanică în ciuda slavizării, grecizării, albanizării, românizării și a unor impedimente de ordin politic, social, cultural la care au fost supuși de către guvernele statelor balcanice în care trăiau. Însuși numele de armân (rrâmân) confirmă originea latină a acestei populații balcanice. Paul Beza susține în *prologul* unei cărți recent publicată denumirea de *vlahi* care le-a mai fost dată în apropiere de *daco români*, ei înșiși numiți *valahi*. Pe acest considerent statul român s-a implicat în mod cultural și politic în sudul Dunării începând cu a doua jumătate a secolului al XIX-lea (1864 mai precis). Astfel a fost posibilă deschiderea unui număr de 113 școli și a unor licee care au funcționat în statele balcanice și care au facilitat contactul cu limba română și cu valorile culturii române. Din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, istoria și existența armânilor sud-dunăreni a devenit fie subiect de cercetare, fie obiect de controversă între etnografi, istorici și lingviști. Aceștia vor călători în această zonă a Europei, lăsându-ne relatări deosebite. Mai complexă este abordarea problematicii de ordin politic, susține autorul, problematică care diferă radical în funcție de statul de tutelă în care trăiesc armânii. Teoriile oficiale despre armâni aparținând academiilor de științe din Grecia, Serbia, Bulgaria, România și Albania diferă radical una de alta și nu coincid nici măcar în relație cu evenimentele secolului XX (Tratatul de București din 1913 spre exemplu). De la momentul în care s-a deschis prima școală (în primă fază armânească ulterior românească) în Balcani România s-a erijat în susținătorul armânilor sud-dunăreni prin înființarea de școli și biserici, menite a le familiariza cu valorile românești de care se apropiu în mod evident. Imensa dificultate a realizării obiectivelor naționale armânești rezida în faptul că diversele comunități etnice aflate în Turcia europeană, cum era și cazul Macedoniei, nu formau blocuri compacte, lesne de decupat geografic, fapt care atrăgea după sine transferarea problemei minorităților în statele balcanice nou constituite ce preluau o parte din moștenirea teritorială otomană. Pe acest fundal are loc escaladarea rivalităților dintre diversele comunități etnice dornice să-și asigure un teritoriu pe care să-l „naționalizeze”, paralel cu incapacitatea Imperiului Otoman de a menține securitatea în zonă.

SFINȚI ARMÂNII FĂRĂ CALENDAR

În toată Peninsula Balcanică am întâlnit cerșetori de toate națiile, dar nici unul armân.
Ioan NENIȚESCU

VASILE TODI

În Albania, unde și găinile mănâncă pietre, mi-am amintit că ortodoxismul suferă de anoxerie valorică și de poli-fagia mediocrității. Dacă ar fi altfel, preotul martir Papa Lambru Balamaci s-ar regăsi, măcar, în calendarul ortodox românesc. Aromânii nu sunt români, veți spune, nu sunt, dar le-au rămas câteva cozi de topor, care susținând contrariul, ar putea sensibiliza Preafericirea. Nu de alta, dar cine vizitează la Moscopole, Mecca aromânilor, casa-muzeu a preotului-învățător „Papa Lambru Balamaci”, va afla în odaia de jos, înrămate, o diploma și medalia Ferdinand I, „cu spadă pe panglică”, pentru actele de eroism ale locotenentului Nicuța Balamaci, în Primul Război Mondial, plecat „voluntar” să lupte în armata română. Și o alta, a altui locotenent armân, Virgil Zapazi, tot voluntar. Și alta, și alta...

Se întreba cineva: „De ce s-au dus acești oameni să-și dea viața pentru o țară care, totuși, nu era a lor? Cine poate ști...”

Dar s-au dus, s-au dus și și-au onorat prezența cu jertfa supremă. Pentru gestul lor, urmașilor acelor eroi, România de azi le aruncă în ochi un pumn de sare.

Să revin însă, la sfântul fără zi în calendar, Papa Lambru Balamaci, Lambru Balamaci-preot și dascăl ucis ca un martir, într-o sfântă zi de duminică a anului 1914. Și ne aflăm în secolul XX...

Cronicile spun că „nu există în analele istoriei, cruzimi de mărimea celor îndurate de acest martir”. Ortodocșii greci din Albania l-au torturat, l-au mutilat pe Papa Lambru în modul cel mai crud, smulgându-i barba, jupuindu-l cu baionetele, urlând în fața mulțimii că „așa trebuie să pățească apostolul aromânilor, cel care le ține sus, flamura limbii.”

Înainte ca sufletul său să urce la ceruri, preotul-martir a fost auzit spunând: „Nu cred să fi chinuit mai mult decât Iisus Hristos. Mor pentru poporul meu aromân!”

Și mai marii bisericii ortodoxe grecești i-au trecut pe cigăși la loc de cinste în calendare, binecuvântând fapta lor. Unde e Grecia azi?

Alături de Papa Lambru Balamaci, era ucis și fratele său Sotir. Sfinți ai unui popor fără cerșetori...

Foaia de Ovidiu

„Aici, în Dobrogea, n-am răsărit pe nepregătite” - Nicolae IORGA ■

GEST DE RECUNOȘȚINȚĂ

La inițiativa primarului George Scupra, Centrul medical de permanență din Ovidiu, va purta numele primului medic care a început să profeseze în oraș, în anul 1962. Este vorba despre Nicolae Țibrea, ajuns la venera-

bila vârstă de 82 de ani.

„Când i-am comunicat domnului Țibrea intenția noastră și i-am cerut acordul, a fost vizibil emoționat. Ne-a spus că... încă *nu a murit*, dar i-am explicat că noi dorim doar să facem gesturi de recunoaștere a valorilor orașului în timpul vieții”. (George Scupra)

În perioada de început a construcției Canalului Dunăre - Marea Neagră și a Electrocentralei Ovidiu I, într-o construcție specială a fost organizat un dispensar spital, până în 1961, când, pe strada Sănătății, într-un bloc de locuințe militare a fost organizat un dispensar uman, cu un cabinet pentru consultații adulți

- deservit de Nicolae Țibrea - și un cabinet de pediatrie, deservit de Vasilica Țibrea.

Dr. dr. Nicolae Țibrea s-a născut în 1933 în Focșani, iar în 1962 a absolvit Facultatea de Medicină din Iași. Tot în 1962, el a fost repartizat în comuna Ovidiu, cu specializarea medic medicină generală. În perioada 1965-1969, domnul Țibrea a fost deputat de Ovidiu și de Constanța. După Revoluție, între 1992-2000, dămnului a fost consilier local independent. În 1997 s-a pensionat, dar continuă să profeseze, în prezent în sistemul privat de sănătate. Prin mâinile dănsului au trecut majoritatea părinților celor din Ovidiu.

MICUȚII NOȘTRI BUCĂTARI

„Târgul Plăcintelor” a adunat printre părinții curioși și dascăli și conducerea administrației locale. Acest eveniment se află la a V-a ediție și este organizat de Școala Gimnazială Nr. 3 din Culmea, având ca profesor coordonator pe doamna Gabriela Stănilă.

Cei aproximativ 70 de elevi participanți au pregătit o gamă diversificată de produse (prăjituri, plăcinte, compoturi, gemuri) pe care micuții noștri bucătari le-au pus în vânzare, iar localnicii le-au putut cumpăra.

Domnul primar în mijlocul elevilor participanți

INAUGURARE PARC PRIMĂVERII

Motiv de sărbătoare pentru copiii, părinții și bunicii care au fost întâmpinați cu multe momente frumoase și surprize. După oficierea slujbei religioase de sfințire a parcului a urmat cuvântul domnului primar George Scupra, iar apoi momente artistice susținute de fanfară, personaje de desene animate, jocuri, concursuri și dans. Toți copiii au primit gratuit băuturi răcoritoare, vată de zahăr și baloane colorate.

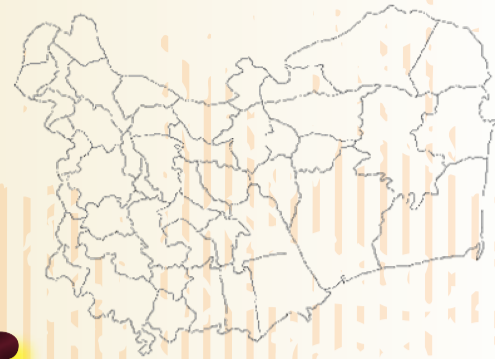

GABRIEL COTABIȚĂ VA „BOTEZA” UN CENTRU CULTURAL

La inițiativa domnului primar George Scupra, consilierii locali din orașul Ovidiu, au votat în ședința de consiliu, un proiect de hotărâre prin care Centrul Cultural din satul Poiana va purta numele lui Gabriel Cotabiță. Acesta este unul dintre cei mai cunoscuți cântăreți români de muzică ușoară și pop-rock, dar și prezentator, producător muzical și de televiziune. De asemenea, este solistul vocal al formației VH2 și a fost component al cunoscutului grup rock Holograf, în anii '80. În luna noiembrie va avea loc inaugurarea Centrului Cultural „Gabriel Cotabiță” (sat Poiana) în prezența artistului.

Foia de Baia

„Aici, în Dobrogea, n-am răsărit pe nepregătite” - Nicolae IORGA ■

LA NUMĂRAT DE FAPTE

În data de 12.11.2015, s-a făcut recepția lucrării de modernizare a străzilor Livezii, Merișorului, Școlii și He-

Primarul comunei noastre alături de oameni

racleea din satul Ceamurlia de Sus, comuna Baia, județul Tulcea. Astfel putem afirma că încă un proiect și-a atins finalitatea din lista celor propuse pentru anul în curs.

Tot în comuna Baia se pun „pe picioare” circa 40 de unități locative ANL. Primăria comunei Baia a început lucrările locuințelor pentru tineret care se vor da în regim de închiriere. Treaba continuă, iar conducerea primăriei își cere scuze pentru neplăcerile create de șantierele aflate încă în lucru.

IATĂ PĂREREA UNUI OBSERVATOR

Mirela Dragnea - Putem numi comuna Baia - comună europeană cu străzi pietruite, canalizare, apă curentă, sală de sport, iluminat public, parc. După aceste lucruri trebuie

să recunoaștem, tânjesc multe comune din această țară. Într-adevăr mai sunt multe lucruri de făcut pentru locuitorii săi în viitor, nimeni nu spune că totul se va opri aici !

„Fii JURNALIST PENTRU O ZI”

Concursul „Fii jurnalist pentru o zi” a dus titlul de „Jurnalist al Țării Dobrogei” la Baia. Felicitări celor implicați și copiilor pentru curajul de a scrie. Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric, împreună cu conducerea Jurnalului „Dobrogea” a hotărât ca în această lună premiul să fie acordat elevului Liviu Dascălu din clasa a IV-a A pentru lucrarea de mai jos.

SATUL MEU NATAL

Localitatea Baia este situată în sudul județului Tulcea. Datorită domnului primar, comuna Baia a suferit schimbări inimaginabile. În primul rând, stadionul a fost reamenajat de dumnealui. Acum tinerii sportivi au condiții pentru a practica sportul ce le place. Aceștia, sunt sprijiniți de domnul Nicolae Ianuș la fiecare meci pe care îl au. Sigur, fără ajutorul domnului primar și al Consiliului Local nu cred că ne-am descurca. Niciun om nu a mai văzut un așa primar devotat și altruist co-

munei pe care o conduce.

Domnul primar le-a construit copiilor un frumos loc de joacă. Dumnealui a pus să fie plantați copăcei și floricele pe marginea drumurilor. A construit multe șosele de care toți oamenii din localitate sunt mulțumiți, a lucrat foarte mult și la sistemul de canalizare al localității și sprijină noile talente. Toată Baia este racordată la rețeaua de apă potabilă. Noul parc este amenajat cu tot felul de leagăne și topogane. Acesta ajută familiile nevoiașe din localitate. Localitatea Baia este o localitate frumoasă datorită muncii depuse de domnul primar și oamenii gospodari. Sărbătorim împreună cu domnul primar și Ziua Comunei Baia. A fost unul dintre primii edili care și-a deschis sufletul în fața noastră.

Toți oamenii îi dorim și un al patrulea mandat primarului Nicolae Ianuș.

Liviu DASCĂLU
- CLASA A IV-A A

Albumul școlii

Elevii clasei a IV-a A alături de doamna învățătoare, Mirela Dragnea.

ZIUA DOBROGEI AMINTITĂ LA BAI A

Pe 14 noiembrie s-au împlinit 137 de ani de când Dobrogea s-a reîntregit cu România, în urma Războiului de Independență dintre anii 1877-1878. Este pentru prima dată când ziua aceasta a fost sărbătorită ca o zi națională, după ce propunerea a 27 de deputați și senatori constănțeni a fost votată de Parlament.

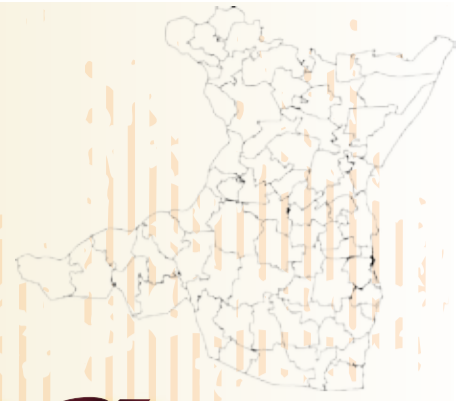
Cu această ocazie domnul primar al comunei Baia urează tuturor locuitorilor comunei un călduros „La mulți ani!”

DIN ACTIVITATEA SPORTIVĂ

Am răspuns și eu „prezent” la meciul dintre Baia și Stejarul, care a avut loc în sala de sport din comuna Baia. Implicați trup și suflet copiii s-au schimbat fără să stea pe gânduri în echipamente și au pășit pe teren cu determinare. Dotată cu toate cele trebuincioase, sala de sport este una modernă în care tineretul din localitate își poate umple timpul liber cu folos. Nu am rămas până la final ca să aflu care dintre cele două echipe va ieși învingătoare din lipsă de timp, însă pe tot parcursul vizionării partidei mi-au fost prezentați elevii deosebiți, copii cu merite excepționale, tineri pe care îi vom prezenta în numerele următoare ale „Foi de Baia”.

Foaia de Cumpăna

„Aici, în Dobrogea, n-am răsărit pe nepregătite” - Nicolae IORGA ■

BOTEZURI SOCIALE ÎN COMUNA CUMPĂNA

ADINA ENĂCHESCU

Cu ocazia prăznuirii Hramului Bisericii Sfânta Cuvioasă Paraschiva au fost încreștinați patru copii aflați în asistență maternală. Acești copii au primit Taina Sfântului Botez în Biserica „Sfânta Cuvioasă Paraschiva”, din comuna Cumpăna și a fost oficiată de Înalt Prea Sfinția Sa Teodosie, Arhiepiscopul Tomisului, însoțit de un sobor de preoți și diaconi.

Slăvind viața, slăvim pe Dumnezeu. Botezul acestor copii a fost o orânduire care a simbolizat renunțarea la viața de păcat. Micuții

care au fost botezați au început o viață nouă, trăită în Hristos cu valori noi, aspirații noi, perspective noi.

Florin Marin, Nicolae Tudor, Ana Maria și Ionela, acestea sunt numele primite de cei 4 copii botezați la Cumpăna.

Creștinarea copiilor din centrele de plasament și a celor aflați în grija asistenților maternali este un obicei mai vechi și de admirat pe care administrația locală, în frunte cu doamna primar ec. Mariana Gâju și viceprimarul Neagu Florin, l-a instituit de câțiva ani în comuna noastră.

EDUCARE ȘI ÎNDRUMARE

NARCISA COVĂȘAN

Primăria și Consiliul Local Cumpăna, în parteneriat cu Consiliul Județean Constanța – UIP - Deșuri, Proiect „Sistem de Management Integrat al Deșeurilor în județul Constanța”, au organizat în data de 17 noiembrie a.c campania de conștientizare și promovare în rândul cetățenilor cu privire la „Stadiul actual de dezvoltare a sistemului integrat de management al deșeurilor”, desfășurat la Casa de Cultură din comuna Cumpăna. Cetățenii au luat parte la acțiunea de educare și îndrumare în privința păstrării curățeniei și a protejării mediului înconjurător și în domeniul colectării selective a deșeurilor și realizării compostului, conștientizarea modului în care funcționează noul sistem de management integrat al deșeurilor, explicarea importanței unui consum responsabil și a generării de mai puține deșuri, prezentarea unor noțiuni de bază despre deșeurile periculoase, avertizarea populației privind posibile sancțiuni în ce privește debarasarea și gestiunea deșeurilor, convingerea și instruirea populației de avantajele și necesitatea compostării individuale a deșeurilor biodegradabile.

„CERE AJUTOR, NU CERȘI!”

DANIELA MARCU

Primăria și Consiliul Local al comunei Cumpăna, în parteneriat cu Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane (ANITP), Inspectoratul General al Poliției Române - Institutul pentru Cercetarea și Prevenirea Criminalității, Asociația Telefonul Copilului, Asociația Zâmbetul Îngerilor (AZI) și ADPARE București, au organizat la Casa de Cultură din localitate, Campania Națională de prevenire a traficului de persoane intitulată „Cere ajutor, nu cerși!” al cărei mesaj a fost „mâna întinsă nu primește ajutor, primește bani pentru traficanți”.

LA PLANTAT DE FAPTE BUNE

GEORGIANA DRĂGAN

Împrejurimile comunei Cumpăna s-au îmbogățit cu peste 1.000 de copaci.

La această acțiune au participat peste 50 de elevi ai Liceului Tehnologic „Nicolae Dumitrescu”, din clasele a VIII-a, a IX-a și a X-a, însoțiți de cadrele didactice. Acțiunea a făcut parte din programul „Plantăm fapte bune în România” și a avut sprijinul Asociației Ecoassist, Consiliului Județean Constanța, al Regiei Autonome Județene de Drumuri și Poduri Constanța și al Primăriei Cumpăna. Participanții au fost sprijiniți și de voluntari ai comunei.

PRIMUL WORKSHOP ORGANIZAT DE CCINA LA CUMPĂNA

COSMINA RADU

Primăria Cumpăna a fost gazda primului workshop organizat de Camera de Comerț, Industrie, Navigație și Agricultură Constanța, în cadrul proiectului „Sprijin pentru coordonarea implementării planului integrat de dezvoltare al Polului de Creștere Constanța”, implementat de Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Est.

Primăria Cumpăna a organizat acest workshop la care au participat reprezentanți ai administrației publice locale, ai IMM-urilor relevante din comună, reprezentanți ai Liceului Tehnologic „Nicolae Dumitrescu”, ai Asociației pentru Dez-

voltare Comunitară Cumpăna și ai Fundației Habitat for Humanity Cumpăna. Din partea CCINA au participat Carmen Grigor, coordonator departament RU și Ludovic Fraico, șef serviciu Direcția resurse umane din cadrul CCINA. Comuna Cumpăna a fost menționată de Ludovic Fraico ca fiind un model de bună practică și una din cele mai organizate comunități.

„VICTORIA” CUMPĂNA, ȘASE MEDALII LA CUPA „TAI-CHI-DO-RYU”

ANDREEA VASILIU

Luptătorii de la secția de kick-boxing a AS „Victoria” Cumpăna au avut evoluții convingătoare la Cupa „Tai-Chi-Do-Ryu”, întrecere desfășurată la Murfătlar.

Sportivii pregătiți de Alexandru Călin au cucerit șase medalii (trei de aur și trei de argint). Înființată anul trecut, secția de kick-boxing a clubului sportiv beneficiază de întregul sprijin al primarului comunei Cumpăna, ec. Mariana Gâju, și al autorităților locale. AS „Victoria” Cumpăna are 15 ani de viață. Pornind de la tradiționala secție de fotbal, an de an, numărul disciplinelor sportive a crescut.

Foaia de Slava Cercheză

„Aici, în Dobrogea, n-am răsărit pe nepregătite” - Nicolae IORGA ■

Primăria, principalul susținător al școlii noastre

Irina EHIMOV - director Școala Gimnazială Slava Cercheză

Doamna director, do să vă rog să prezentați o scurtă biografie a dumneavoastră pentru cititorii revistei „Dobrogea”.

▶ Sunt născută și crescută în Slava Cercheză, liceul l-am făcut la Tulcea, iar facultatea la Universitatea Ovidius din Constanța, Filologie, secția Română Rusă. Din 2005 sunt profesor de limba și literatura română, din 2010 titulară la Școala Gimnazială Slava Cercheză, școala unde am învățat să scriu, să citesc și am început să mă formez ca om.

Știm cu toții că în orice muncă există și dificultăți. Care sunt cele mai dificile probleme cu care v-ați confruntat de când ați preluat conducerea acestei instituții?

▶ Fără îndoială, burocrăția. Apoi lipsa de resurse financiare din sistem care au dus la reducerea drastică a normelor personalului auxiliar.

Fiind vorba de dificultăți și succese, care considerați că au fost cele mai mari realizări în

funcția de director de până acuma?

▶ Având în vedere că sunt director doar de la 1 septembrie a acestui an, cred că este mult prea devreme să discutăm despre realizări. Vă invit cu aceeași întrebare anul viitor.

Credeți că relația elev-profesor s-a schimbat de cum o știați dumneavoastră din postura de elev?

▶ Absolut. În primul rând statutul pe care îl avea odinioară cadrul didactic în societate nu mai e același. Acest lucru se reflectă în atitudinea elevilor și a părinților. (acesta e un aspect negativ) În al doilea rând evoluția societății a făcut ca elevii să fie mult mai deschiși, dornici de comunicare și apropiere, văzând în profesor și un prieten sau un confident, ceea ce nu prea era realizabil pe vremea când eram eu elevă. (acesta e un aspect pozitiv)

Vă rog să-mi vorbiți despre colaborarea cu colectivul didactic din școală.

▶ Colectivul cadrelor didactice din școala noastră nu mai este așa de numeros cum era odată. Majoritatea predau la mai multe școli din cauza numărului scăzut de elevi de aici. Dar acest lucru nu ne împiedică să fim un colectiv unit, cu cadre bine pregătite care colaborează și se sprijină reciproc în orice situație.

Cum colaborați cu alte instituții din comu-

nă?

▶ Colaborăm foarte strâns cu toate instituțiile din comună - Biblioteca Comunală, Poliția locală, Comunitatea Rușilor Lipoveni. Dar mai ales cu Primăria, principalul susținător al școlii noastre în toate proiectele derulate, mai ales financiar.

Doriți să le adresați vreun mesaj elevilor?

▶ Nu cred că este necesar. Sunt zilnic printre ei, îi cunosc pe fiecare, le sunt aproape și comunicăm foarte bine.

Ce recomandare ați dori să le faceți tinerilor care doresc să aleagă o carieră în învățământ?

▶ Să se răzgândească. Este o carieră dificilă, slab remunerată, dar care, uneori îți aduce satisfacții nebănuite și greu de egalat - când reușești să aduci lumina învățăturii în sufletul și mintea unor copii ce de abia așteaptă s-o primească.

Cum vă petreceți timpul liber? Ce hobby-uri aveți?

▶ Timpul liber îl petrec în familie. Îmi place să gătesc dulciuri în special, să citesc și, de asemenea, sunt o cinefilă înrăită.

INTERVIU REALIZAT DE
SILVIA FECHETE

ZIUA COMUNEI SLAVA CERCHEZĂ

DENISOV IRINA

Domnul primar ing. Ivan Ignat alături de campioni

În fiecare an de 8 noiembrie, sărbătoarea Sfântului Dumitru este un eveniment important pentru comunitatea rușilor lipoveni din Slava Cercheză.

Pregătirile dau o stare de febrilitate satului, mai toți sătenii fiind angrenați în diverse activități pentru ca slujba de Sfântul Dumitru să iasă cât mai bine, deoarece la ea a participat și Înalt Prea Sfinția Sa Arhiepiscopul Flavian al Slavei, prilej de mândrie pentru rușii lipoveni din comună. După liturghia de la biserică toți participanții de la slujbă au participat la tradiționala masă.

În a doua parte a zilei, la sediul Comunității s-a desfășurat masa rotundă pe tema 665 de ani de la nașterea Sf. Dmitrie Donskoi, marele cneaz al Moscovei. Invitații la masa rotundă au vizionat un film apoi au avut loc discuții pe această temă. După amiază ansamblurile comunităților de lipoveni

invitate din Carcaliu, Constanța, Jurilovca, Sulina și Slava Cercheză, au plecat îmbrăcați în costume tradiționale în paradă pe străzile localității. După paradă, participanții s-au deplasat spre Căminul Cultural unde au fost întâmpinați cu un colac împletit, sare și paharul de vin specifice tradiției, după care a avut loc începerea programului artistic. Unul din momentele de însemnătate deosebită a fost acordarea Titlurilor de Cetățean de Onoare al Comunei Slava Cercheză unor personalități locale care au adus valoare comunității, aceștia fiind: Anisim Iosif și Chirilă Iosif, campioni naționali, mondiali și olimpici la canoe și lui Lifere Sidor, antrenor al acestora.

Mulțumim participanților, oaspeților, CRLR, Primăriei comunei Slava Cercheză pentru că au făcut posibilă această acțiune.

JURNALIST AL ȚĂRII DOBROGEI

SILVIA FECHETE

Ana Vasilev este autoarea compunerii „Мой родной край – особенное и интересное место”, material apărut în numărul trecut al revistei „Dobrogea”, care a făcut-o posesoarea titlului „Jurnalist al Țării Dobrogei”. Elevă în clasa a VII-a, Ana face parte din tinerii dedicați școlii și implicați în activitățile extrașcolare. O felicităm pe această cale și îi dorim să rămână mereu o elevă silitoare.

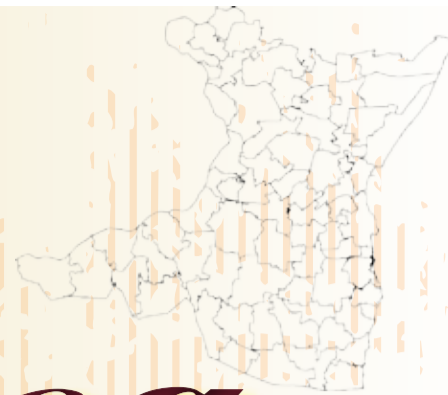

Juniorii „Luceafărul Slava Cercheză”

Campioni județeni la fotbal - 5 iunie 2011

Foaia de Casimcea

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

„VÂNĂTORII DE VÂNT” BENEFICI PENTRU LOCUITORII DIN CASIMCEA

Nicoleta TOMESCU

M-am obișnuit ca în Dobrogea în orice direcție m-aș îndrepta să mă lovesc de „uriașii albi” ce împânzesc pământurile fertile ale acestei regiuni. Nici Casimcea nu face excepție. Parcă cucerită de o armată de soldați giganti, așezarea se pierde într-un peisaj pitoresc de toată frumusețea. Am fost curioasă să văd ce beneficii aduc aceste eoliene comunei. Stând de vorbă cu domnul primar Gheorghe Țilincă am aflat că bugetul a crescut simțitor

de când au venit „vânătorii de vânt”, banii fiind repartizați în funcție de nevoi. În 2011, spre exemplu, energia eoliană a contribuit cu 22 de miliarde de lei vechi (2,2 mil. lei, circa 520.000 de euro), iar în 2012 s-au dus la bugetul administrației locale 24 de miliarde de lei vechi (2,4 milioane de lei, circa 540.000 de euro)

Banii au fost investiți în drumuri, pe înnoirea primăriei și pe o biserică nouă, alte proiecte aflându-se în derulare.

PERSONALITĂȚI ALE COMUNEI

GRAȚIAN NEAMȚU

Don Jalea s-a născut la 19 mai 1887 în Casimcea, județul Tulcea. A fost un sculptor român, membru titular al Academiei Române. A participat la Primul Război Mondial, unde și-a pierdut mână stângă în luptă și a fost nevoit să sculpeze toată viața doar cu mână dreaptă.

Sculptorul Ion Jalea este autor a numeroase monumente, statui, busturi, reliefuri, compoziții alegorice.

În data de 19 martie 2009, Președintele României, Traian Băsescu, a efectuat o vizită la Curtea de Justiție a Comunităților Europene, ocazie cu care a avut loc ceremonia de inaugurare a copiei în bronz a operei de artă „Arcaș odihnindu-se”, sculptură de Ion Jalea, donație a statului român către Curtea de Justiție din Luxemburg.

OANA VIȘAN

Primăria Casimcea a demarat în urmă cu câteva luni lucrările de renovare a grădiniței din comună. Pe zi ce trece clădirea începe să prindă contur. Construită în anul 1920, clădirea cu o arhitectură aparte a fost vreme de mai bine de treizeci de ani sediul primăriei după care, odată cu venirea comuniștilor și confiscarea Conacului familiei Nistor, Primăria și-a mutat sediul acolo, fostul sediu fiind mai întâi farmacie și apoi ani buni grădiniță. Prima reabilitare a clădirii s-a încercat în anul 2000 însă atunci nu s-au găsit fonduri.

DIN CÂNT, DRĂGOSTE ȘI TRADIȚIE

Teodora MATEI

Ansamblul „Doina Casimcei” a luat ființă în anul 2011 la inițiativa unui mare iubitor al tradițiilor folclorului românesc, în special al celor dobrogene: Gheorghe Țilincă, primarul comunei, principalul susținător financiar și moral al ansamblului. Ansamblul are în componență 70 de copii cu vârste între 7- 14 ani, care au lăsat deoparte computerul pentru a învăța tainele dansului tradițional. Ei sunt instruiți de tânărul profesor Marian Coman, dansator (mai întâi la ansamblul de copii „Dorulețul”, iar acum, la ansamblul „Baladele Deltei”).

ÎNSEMNĂRI DE LÂNGĂ POMUL DORINȚELOR

Din obiceiurile locului

SIMONA ANDRONESCU

În satul tulcean Războieni, comuna Casimcea se păstrează o tradiție străveche cu prilejul sărbătorii Izvorul Tămăduirii.

Aceasta este legată de un izvor care țâșnește de sub un stejar bătrân, stejar care poartă denumirea de „pom al dorințelor”. După ce localnicii curăță izvorul, în ziua sărbătorii, pomul secular „înflorește” cu dorințe prinse în crengile sale de localnici.

Aceștia prind batiste, eșarfe, fâșii mici de pânză pe crengi și își pun câte o dorință cu speranță și credință. Lângă izvor, sătenii au zidit mai demult o troiță și au scris o placă ce amintește de primii localnici care au despotmolt izvorul și s-au rugat lângă stejar. Aici, în fiecare primăvară, se oficiază o slujbă de sfințire a izvorului, oficiată de trei preoți. Apoi, fiecare sătean ia acasă apa sfințită cu care sfințește casa și grajdurile pentru purificare și spor în casă.

Foaia de Tulcea

„Aici, în Dobrogea, n-am răsărit pe nepregătite” - Nicolae IORGA ■

- urmare din numărul trecut -

de municipiu, să ajute activitățile sportive?

► Într-adevăr, Primăria Municipiului Tulcea este un puternic susținător al sportului, indiferent de ramurile acestuia. Am încercat în ultimii ani să susținem activitățile sportive alocând finanțări nerambursabile pentru proiecte în acest domeniu. Anul acesta, primăria a susținut un număr de 21 de proiecte sportive, față de 14 în anul 2014 sau 8 în anul 2012, proiecte derulate de asociații din municipiul Tulcea, sau asociații din țară care propun desfășurarea unor acțiuni sau programe care să contribuie la interesul public local al municipiului Tulcea.

Recent a fost aprobată suma de 300 000 lei pentru lucrări de modernizare la „Piața Nouă”.

Primăria Municipiului Tulcea este un puternic susținător al sportului

Stere ȘACU - viceprimar al orașului Tulcea

Vor fi finalizate ele până la sfârșitul anului?

► Dacă ar fi să ne referim strict la execuția lucrării, aş putea spune că ne încadrăm până la sfârșitul acestui an, întrucât aceasta va dura 3 luni de zile, însă, mai există o serie de etape și proceduri care trebuie respectate: întocmirea PUZ-ului, proiectarea, licitația pentru execuția lucrării. Așadar, sperăm ca anul acesta să se toarne fundația, urmând ca în prima parte a anului viitor lucrările de modernizare la Piața „Sfântu Gheorghe” să fie încheiate.

La începutul lunii septembrie, primăria municipiului Tulcea anunța că în perioada 16-22 septembrie 2015 participă oficial la o nouă ediție a „Săptămânii Mobilității Europene”, cea mai largă campanie de mobilitate durabilă din lume. Vă rog să îmi vorbiți despre această participare. Ce a însemnat ea concret?

► Primăria municipiului Tulcea a fost consecventă, s-a înregistrat și a participat constant la această acțiune de mediu. Fiecare săptămână a mobilității se focalizează pe o temă. Anul acesta tema a fost: „Alege! Schimbă! Combină!”. De fiecare dată în realizarea programului propus ne-au fost alături școlile din municipiu și cadrele didactice, împreună cu care, sperăm, am popularizat beneficiile transportului ecologic.

De-a lungul timpului s-au implementat măsuri permanente, pliate pe cerințele săptămânii mobilității europene: amintesc crearea pistei de biciclete de la Parc-Lac-Ciupercă, crearea de senzori giratorii, semaforizarea intersecțiilor, îmbunătățirea flotei de transport public, închirierea unui autobuz electric, crearea de noi linii de transport public, crearea și extinderea de spații verzi, limitarea de viteză, și nu în ultimul rând s-au desfășurat campanii de conștientizare publică.

Revenind la acest an, programul a fost desul de intens, atingând toate cele trei direcții care sunt punctate de Comisia europeană: activități conform temei, măsuri cu caracter permanent și Ziua fără mașină.

Noi avem convingerea că an de an tot mai mulți cetățeni vor afla despre această campanie, pe care o popularizăm și contribuim la creșterea gradului de conștientizare și sensibilizare a opiniei publice față de mediul înconjurător, mediul în care practic trăim și pe care îl dorim cât mai curat, plăcut, sănătos și durabil.

INTERVIU REALIZAT DE
SILVIA FECHETE

AVEM VIITOR PENTRU CĂ AVEM PREZENT

CORINA DUMITRESCU

Trei elevi ai Liceului Teoretic „Grigore Moisil” au obținut premii importante la Concursul Național „Învățăm să inventăm”, ce s-a desfășurat la Iași.

Cei trei elevi care au ocupat podiumul acestui concurs sunt: Răzvan Alexandru Smađu care a primit premiul I pentru o lucrare de inventică intitulată „Selector de energie”, premiul II a fost obținut de elevul Eduard Murariu, iar premiul al III-lea de elevul Silviu Marius Palade, ultimii fiind remarcați pentru două softuri educaționale foarte interesante.

TULCEA DE ALTĂDATĂ

DANIELA RADU

Mai aproape de zilele noastre, mulți își amintesc de o altfel de Tulcea, cu Ciupercă plină de nămol și trestie, cum la fel de plină de nămol și de bolovani era strada Isaaccei la ploile care și astăzi îi pun la încercare pe edilii orașului.

De la bălțile acelea pline de broaște, țânțari și alte vietăți își trage numele și cartierul (mai potrivit ar fi termenul de „mahala”) din apropiere, cuprins aproximativ între străzile Podgoriilor și Victoriei, respectiv Komorovca (de

la cuvântul rusesc коморь = țânțar).

Dar mergând tocmai la începuturile Tulcei, vedem că situația era și mai deosebită.

ÎN CINSTEA SENIORILOR

ELIZA ZDRU

Primăria municipiului Tulcea împreună cu Direcția de Asistență și Protecție Socială au organizat, la începutul lunii trecute, la Casa de Cultură a Sindicatelor un spectacol în cinstea vârstnicilor tulceni, atmosfera fiind întreținută de Ansamblul Folcloric „Baladele Deltei” și Cristian Pomohaci. Spectacolul a început cu premiera a 32 de cupluri ce au împlinit 50 de ani de căsnicie.

UN PORT LA DUNĂRE...

ANA MARIA POPA

Administrația Porturilor Dunării Maritime a anunțat recent în cadrul unei întâlniri cu alți factori de decizie din administrația tulceană că își propune amenajarea unui port special pentru ambarcațiunile mici de agrement, un proiect bine venit având în vedere aglomerația din portul comercial și dificultățile pe care le întâmpină proprietarii de ambarcațiuni de agrement și nu numai.

Foaia de Nicolae Bălcescu

„Aici, în Dobrogea, n-am răsărit pe nepregătite” - Nicolae IORGA ■

CENTRUL V-A REZOLVA MULTE PROBLEME ALE COPIILOR

ELENA ȘTEFĂNESCU

primar Viorel Bălan, centrul va deservi 100 de copii din familii sărace, care vor primi o masă

Primăria Nicolae Bălcescu reia lucrările pentru realizarea unui centru social amplasat în curtea bisericii din localitate. După cele spuse de domnul

caldă și își vor face temele pentru școală, asistați de personal calificat: „Ne dorim ca acest centru să rezolve mai multe probleme ale acestor copii. E vorba de ajutorul material constând în masa pe care o vor servi aici, ajutor educațional, implicând și componenta moral-religioasă, căci centrul este în incinta bisericii.”

Construcția acestui centru a fost începută în primăvara anului trecut, dar s-a oprit din lipsă de fonduri. „Ne vom reapuca de lucrări la centrul social din localitatea Nicolae Bălcescu. Proiectul era realizat cu ajutorul unei sponsorizări, din păcate aceasta a fost tăiată și de aceea am întârziat cu lucrările. Acum le reluăm și vom efectua

Viorel BĂLAN - primar al comunei Nicolae Bălcescu

lucrările cu bani din bugetul local. Centrul social va purta numele Sfântului Pantelimon, ocrotitorul medicilor și vindecător al bolnavilor”, a mai spus domnul primar Viorel Bălan.

Tot la capitolul investiții, la Nicolae Bălcescu se lucrează la reabilitarea sediului Poliției Locale, cu banii din bugetul local. Lucrările au durat aproximativ o lună. Au fost reabilitate două camere, a fost schimbată tâmplăria, ușile, s-a adus mobilier nou. De asemenea, în folosul oamenilor și al bisericii a fost construită o bucătărie tot cu bani din bugetul propriu al primăriei. Aici cetățenii pot organiza diverse evenimente precum: parastase, pomeni etc.

BAZĂ SPORTIVĂ MODERNĂ

ALEXANDRA MARIN

Oaltă investiție a Primăriei Nicolae Bălcescu este o bază sportivă modernă. Investiția cuprinde terenul sportiv, tribune, o pistă de atletism, vestiare dotate cu dușuri și toalete (care sunt deja realizate), împrejmuire, parcare pavată. Baza sportivă a fost racordată la rețeaua de curent electric și apă. „Am moștenit un teren de fotbal în paragină și ne-am gândit să îl transformăm într-o bază sportivă modernă. Pentru noi, acesta este un proiect foarte important, căci avem în comună echipa de fotbal «Recolta» și avem, de asemenea, tineri cu performanțe foarte bune la «Rugby Under 16», tineri care promit și care au nevoie de un astfel de spațiu unde să își facă antrenamente. Mizăm pentru viitor și pe alte echipe care să facă performanță, dar aceasta nu vine dacă nu ai o bază de antrenament. Investiția este de două milioane de lei, bani proveniți din fonduri guvernamentale”, ne-a mai spus primarul Bălan.

DIN REALIZĂRILE COMUNEI NOASTRE

ROXANA SAPCII

Primăria Nicolae Bălcescu a reușit să rezolve o parte din problemele legate de infrastructură. Șase kilometri de drum asfaltat și o suprafață de 17000 mp de tratament bituminos au fost dați în folosință până în vară.

„Această lucrare este parte dintr-un proiect mai amplu, de asfaltare a tuturor străzilor din comună. Deocamdată, atât am reușit să facem, ținând cont că lucrările sunt plătite integral de la bugetul local. Considerăm că infrastructura de drumuri este foarte importantă, astfel încât oamenii să fie scutiți de neplăcerile care apar mai ales atunci când plouă”, a declarat primarul Viorel Bălan.

ISTORIA DE LÂNGĂ NOI

IZABELA ARSENIU

În comuna noastră clădirile s-au realizat pe vatra veche a satului Nicolae Bălcescu, care se găsește la 2 km. distanță, față de vatra actuală, dincolo de trecerea căii ferate cu drumul național DN 2A, înconjurată de case scunde din chirpici, acoperite cu olane, case scunde fără curți, aliniind străzi largi. Lipsa

apei i-a determinat pe locuitori să se mute în sudul actualei vetre a satului, nordul fiind locuit de tătari. Comuna Nicolae Bălcescu are în componența sa și satul Dorobanțu, unde vechea vatră se află în locul numit vararie, în sud estul actualei vetre. Lipsa apei i-a împins și pe aceștia spre firul văii, nordul fiind și aici ocupat de tătari. Satul Dorobanțu este așezat de-a lungul Văii

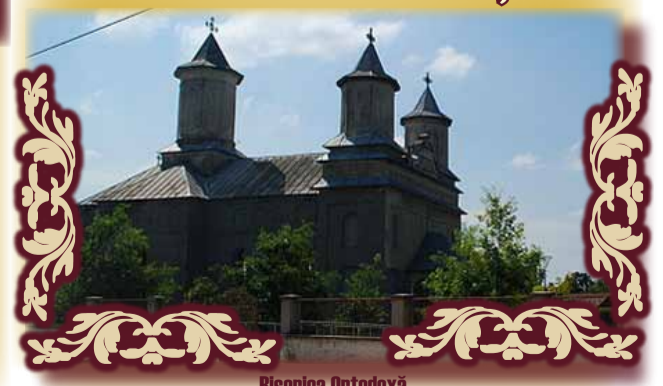
Dorobanțu. Forma satului este poligonală. Structura satului tinde și aici spre o structură adunată. Fiind sate de podiș locuințele s-au concentrat în teritoriu lăsând teren cât mai mult pentru folosința agricolă. Rețeaua de străzi paralele între ele se sprijină pe artera principală de circulație, șoseaua națională București-Constanța.

CUM A DEVENIT DOBROGEA PROVINCIE ROMÂNEASCĂ

MARIANA MIRCOVICI

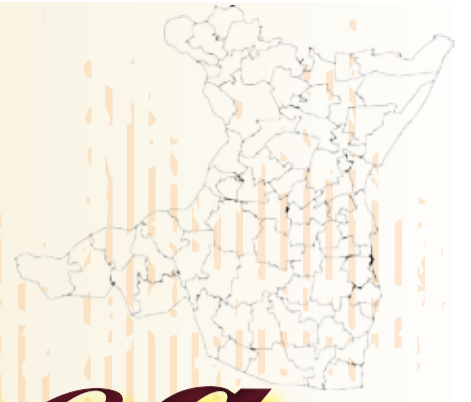
Profesorul de istorie Dragoș Dragomir de la Liceul „I.C. Brătianu” din comuna Nicolae Bălcescu detaliază modul în care Dobrogea devine provincie românească, având acte în regulă: „Noua provincie a statului român a fost organizată conform regulamentului de împărțire și organizare administrativă a Dobrogei, regulament instituit prin decretul nr. 2533 din 13 noiembrie 1878. Decretul stabilea împărțirea Dobrogei în districte și plăși. Se constituiau trei județe: Tulcea, Küstenge și Silistra Nouă. Județul Küstenge se compunea din trei plăși: Küstenge, Hârșova și Mangalia. Plasa Küstenge cuprindea toate satele vechii căimăcării cu același nume. Conform acestui act, orice sat, indiferent de numărul de familii existente, avea un consiliu comunal și un primar numit de autorități, persoane ce își dovediseră loialitatea și inteligența.

Din albumul credinței

Biserica Ortodoxă

Foaia de Crucea

„Aici, în Dobrogea, n-am răsărit pe nepregătite” - Nicolae IORGA ■

CELE MAI FRUMOASE PICTURI VOR FI EXPUSE LA PRIMĂRIE

Gheorghe FRIGIOI - primar al comunei Crucea

Sărbătorile de iarnă se apropie, iar Primăria și Consiliul Local Crucea se pregătesc intens pentru a marca acest eveniment. Ca în fiecare an, domnul primar Gheorghe Frigioi oferă tuturor copiilor și oamenilor nevoiași câte un pachet, ce constă

în alimente specifice sărbătorii Crăciunului. În apropierea acestui eveniment, domnul primar Gheorghe Frigioi a mai pregătit și un concert de colinde, care va avea loc la data de 13 decembrie, unde va fi prezent Cetățeanul de Onoare al comunei Crucea, Fuego. Pentru activitățile derulate, administrația locală a alocat un buget de 6.000 de lei. De asemenea, primarul a subliniat faptul că vor fi premiați mai mulți elevi: „Cu această

ocazie vor fi premiați copiii care vor câștiga concursul de pictură lansat de Primăria comunei Crucea, iar cele mai frumoase picturi vor fi expuse la primărie”. Până atunci, alesul local se va preocupa de celelalte proiecte în derulare. „Am depus proiecte pentru asfaltarea străzilor interioare Gălbiori și Băltăgești și lucrăm în patru localități, la sistemele de alimentare cu apă”, a încheiat domnul primar Gheorghe Frigioi.

CURSURI DE EDUCAȚIE RUTIERĂ PENTRU ELEVI

Liceul Tehnologic Crucea, în colaborare cu Asociația „Siguranța Auto” București și cu sprijinul Primăriei Crucea, a organizat cursuri de educație rutieră și de prim ajutor dedicate tuturor elevilor claselor I-IX. Activitățile s-au derulat sub forma unor filme didactice, concursuri cu premii și cursuri practice de prim ajutor. Elevii claselor primare au primit premii și echipamente specifice „Patrulelor școlare”.

APĂ ȘI CANALIZARE PENTRU SATELE COMUNEI CRUCEA

Încă de la începutul anului trecut, primarul comunei Crucea, Gheorghe Frigioi, a făcut primele demersuri în vederea accesării de fonduri europene pentru alimentarea cu apă a satelor Șiriu și Crișan, dar și pentru execuția lucrărilor de canalizare pentru localitatea Crucea. Acum, aceste lucrări se află la start.

Valoarea proiectului a fost estimată inițial la peste 2 milioane de lei fără TVA. Contractul a fost însă adjudecat de o firmă din Brăila - Consivia SA -, care va efectua lucrările pentru 1.651.950,76 de lei fără TVA. Oferta acestei firme s-a remarcat printre celelalte șase primite. „Rețeaua de alimentare cu apă a satelor Șiriu și Crișan va fi amenajată pe o distanță de aproximativ 15 kilometri. Peste 8.000 de metri sunt doar la Șiriu și peste 6.000 de metri la Crișan. Pe 6 noiembrie, am semnat contractul cu firma”, a explicat Gheorghe Frigioi.

ANGAJĂRI PE PERIOADĂ NEDETERMINATĂ ÎN COMUNĂ

La Crucea s-a rezolvat problema angajărilor! Primarul Gheorghe Frigioi va putea încadra mai multe persoane, pe perioadă nedeterminată datorită demersurilor făcute la autoritățile statului. Angajații vor avea de muncă datorită celor două proiecte cu finanțare europeană implementate de primăria din Crucea. Lege schimbată în urma propunerii primarului nostru!

UN MIC AJUTOR!

Primăria Comunei Crucea prin colaborare cu Clinica de Oftalmologie „Mrini Eye” Constanța se adresează persoanelor care suferă de cataractă. Astfel, acordăm unui număr de 3 persoane suferinde tot tratamentul necesar. Transportul și absolut toate celelalte costuri necesare intervenției medicale efectuate de medicii specialiști ai clinicii de oftalmologie „Mrini Eye” vor fi asigurate de către Primăria Crucea !

CENTRU DE INFORMARE TURISTICĂ, ÎN CRUCEA

Centrul de informare turistică- proiect finalizat!

Comuna Crucea caută să ajungă un punct marcant pe harta României. De aceea, primarul Gheorghe Frigioi nu investește doar în lucrările importante de infrastructură, ci caută să facă localitatea cât mai cunoscută și să contribuie la consolidarea unei identități proprii. De la punctul de informare turistică, trecătorii vor putea afla informații despre localitate, dar și despre obiectivele turistice din împrejurimi. În altă ordine de idei, un alt proiect care, potrivit șefului autorității publice locale, decurge conform planului este cel pentru înființarea Centrului de informare turistică. Atât locuitorii comunei, cât și turiștii vor putea accesa informații referitoare la trasee turistice, obiective sau facilități de cazare în zonă.

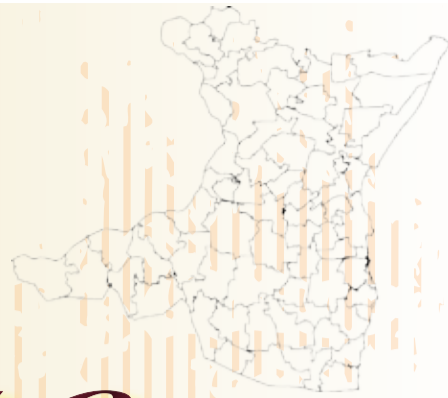
Din albumul cu poze al comunei

Sediul cel nou al primăriei Crucea

PAȚINA REALIZATĂ CU AJUTORUL DOMNULUI MARIAN FRIGIOI

Foaia de Cogealac

„Aici, în Dobrogea, n-am răsărit pe nepregătite” - Nicolae IORGA ■

Felicit tinerii din Cogealac, membrii ai ansamblului nostru de dansuri pentru evoluția lor artistică

Gheorghe ALEXA - primar al comunei Cogealac

Domnule primar, ne reîntâlnim în „foaia” comunei noastre la scurt timp după ce o mare festivitate cultural-artistică s-a încheiat. Am văzut oamenii Cogealacului bucurându-se alături de oaspeții lor, cetățeni ai localităților apropiate, prezenți și ei, aplaudând interpreți cunoscuți ai melosului popular. Toate acestea, în cadrul „Zilelor Comunei Cogealac”.

► Da, am fost onorați, îndeosebi noi cei din conducerea primăriei comunei Cogealac, să vedem că efortul nostru de a păstra tradiția acestei zile, a fost perceput de atât de consătenii noștri cât și de invitați, așa cum se cuvine. A fost, vreau să cred, o manifestare reușită.

Domnule primar, în reportofonul meu, se află dovada sigură că în acest an „Zilele Comunei Cogealac”, au fost, cum se spune la înălțime.

La capătul dialogului nostru, am să vă rog să ascultați, câteva din părerile celor prezenți, pe care i-am intervievat.

► Mă bucur să aud asta.

A fost greu să organizați o astfel de „zi”?

► Sigur, în primul rând, e vorba de a putea asigura prezența unor interpreți care să fie doriți de public, noi după cum știți, am reușit și în acest an, să aducem pe scena „zilei”, nume de prestigiu ale cântecului românesc.

Pentru cititorii noștri din alte localități dobrogene, vă rog să amintiți câteva personalități.

► O fac cu plăcere, nici nu aș putea altfel atunci când amintesc numele doamnei Irina Loghin, o interpretă care chiar nu mai are nevoie de nici o prezentare, alături de dânsa, Carmen Șerban și nu în ultimul rând frații Costea. Aș mai fi dorit să aduc din Banat pe doamna Elena Jurjescu, dar agenda dânssei era deja completă la data dorită de noi.

Din Banat?

► Da, după cum știți, în comuna noastră, se

află un număr însemnat de locuitori, care au venit de pe acele meleaguri și care poartă dorul locului. Dar nu vreau să încheiem acest subiect, fără a felicita tinerii din Cogealac, membrii ai ansamblului nostru de dansuri pentru evoluția lor artistică.

Domnule primar, se apropie un nou an electoral.

► E departe încă, domnișoară. Mai aproape de noi, acum sunt sfintele sărbători, pe care doresc să le pregătesc, eu și colegii mei din administrație cu multă grijă. Cât despre perioada electorală, faptele mele din acest mandat, dacă voi mai candida, vor vorbi cel mai bine.

Domnule primar vă mulțumesc pentru amabilitate.

► Și eu vă mulțumesc, pentru felul în care promovați în jurnalul regional „Dobrogea” comuna noastră.

INTERVIU REALIZAT DE
SILVIA FECHETE

NEMȚII CARE SFINȚESC PĂMÂNTUL

ANGELICA ȘANDOR

Dobrogea a fost influențată de etnicia germani. Aceștia s-au așezat pe aceste meleaguri încă din 1841. În jurul anului 1940 au început să plece. În urma lor au rămas localități bine sistematizate, școli și biserici.

Dacă veți conduce prin comuna Cogealac, de exemplu, veți vedea case frumoase, impunătoare, la stradă. Sunt casele construite de germani. Veți observa și că strada propriuzisă este mai lată decât în alte localități. Tot etnicia germani au proiectat-o inițial.

MARIN BĂLAN - SCULPTORUL DIN COMUNA NOASTRĂ

MINODORA FILIP

Marin Bălan s-a născut în comuna Cogealac, s-a școlit în Constanța și s-a stabilit în comuna Pecineaga.

Muzeul în care a adunat obiecte tradiționale românești din toată partea sudică a Dobrogei este averea sa. Acesta a personalizat poarta din lemn sculptând figurile reprezentative ale țăranilor din țările membre ale Uniunii Europene.

Muzeul Satului Cogealac

REPERE TURISTICE ORTODOXE

MĂNĂSTIREA Colilia

MONICA POPESCU

Stabiliți în fostul sat Colilia prin anii 1880, nemții au fost pentru localnici un model de hărnicie și de prosperitate. Între anii 1901-1934 etnicia germani au ridicat aici o biserică evanghelică. După plecarea lor, la sfârșitul celui de-al doilea Război Mondial, lăcașul de cult a fost preluat de Biserica Ortodoxă Română, iar comunitatea germană a fost despăgubită. În timpul comunismului, între anii 1967-1968, prin sistematizarea rurală, odată cu satul Colilia biserica a fost părăsită.

Așezământul monahal este ocrotit spiritual de către Sfântul Mucenic Gheorghe.

LICEENII DIN COGEALAC LA STRÂMTOAREA GIBRALTAR

ALEXANDRA PANDURU

Liceul Tehnologic Cogealac este beneficiarul unui proiect Leonardo da Vinci cu o finanțare europeană de 49.136 euro pentru Proiectul cu titlul „Un mediu mai curat, o viață mai curată!”.

Proiectul, clasat pe primul loc din cele 150 de proiecte câștigătoare la nivel național, are ca grup țintă 14 elevi din clasa a XI-a B, specializarea Tehnician ecolog și protecția calității mediului, care

trebuie să efectueze un stagiu de formare profesională de 28 de zile în localitatea Granada, din Spania.

Elevii din primul flux de mobilitate au participat la desfășurarea primului stagiu de formare profesională, fiind însoțiți de prof. Mirela Beregoi și au fost monitorizați de directorul unității școlare, prof. Daniela Eugenia Caranfil. Acest stagiu a reprezentat și un mod de îmbunătățire a culturii generale, acesta realizându-se prin vizitarea unor obiective turistice de renume pentru Spania: Cordoba, Sevilla, Granada și altele, dar și Strâmtoarea Gibraltar (teritoriu britanic).

OAMENI AI DOBROGEI

Atunci, când am relizat interviul de mai jos, arhierii bisericii ortodoxe nu erau ajunși de vremurile mândritoare și nici jurnalul regional „Dobrogea” nu se arăta pregătit de apariție.

Era vară și eu veneam din Țara Banatului, unde pe un singur metru pătrat de câmp, întâlnești 50 de specii de flori și îl însoțeam pe fiul meu Alexandru, la întâlnirea sa cu patriarhul ortodoxismului dobrogean Arsenie Papacioc. Am stat atunci de vorbă cu un om, care a cunoscut prigoana și temnița comunismului românesc, într-o Românie postdecembristă, în care urmașii torționarilor săi exersau democrația hoției absolute. A fost, pentru mine, o întâlnire kairotică cu un om de la care am învățat, cum o cădere în genunchi să poată sfârși cu o rugăciune, cum lucrurile contra cărora nu am nici o putere, să nu aibă nici o putere împotriva mea.

Public în acest număr al jurnalului regional „Dobrogea”, dialogul meu cu ultimul arhimandrit ortodox, pe care l-am crezut pe cuvânt, cu recunoștință fiască. La capătul acelei întâlniri, am plecat convins că, dacă până atunci, eu nu am știut niciodată cum arată un sfânt, din ziua aceea, știu.

Vasile TODI

Prea Cuvioase Părinte Arsenie, primindu-mă astăzi împreună cu fiul meu Alexandru, într-o chilie mai caldă decât cel mai bogat palat, vă întreb, cu lumească curiozitate, dacă dumneavoastră aparțineți prin naștere preachinuitului neam aromân? Și vă întreb din două motive, din care unul ar fi acela că, dacă sunteți aromân, atunci bucuria noastră vă alătură celorlalte patru mari personalități pe care neamul aromânilor le-a dăruit creștinismului și anume: Maica Tereza, uluitorul erudit Scrima și patriarhul Athenagoras.

Și al doilea motiv?

Al doilea ar fi că, în acest microuni-vers duhovnicesc, se întâlnesc în pacea țării căreia îi aparținem, trei generații de aromâni.

Am fost invitat, acum un număr de ani, să vorbesc la București unor studenți. M-am dus cu plăcere și am vorbit patru zile. În acest timp am acordat un interviu televizat domnului Arachelian, pe care din începutul emisiunii l-am avertizat, spunându-i așa: domnule Arachelian eu sunt aromân de origine. Și, imediat după emisiune, m-am trezit cu doi preoți. Distinși, serioși preoții macedoneni care, auzind mărturisirea făcută în emisiune, mi-au propus să mă facă patriarhul aromânilor cu sediul la sârbi. Eu le-am spus: „Domnilor nu-i cunoașteți pe greci?” Apoi

venind valurile de necazuri peste sârbi s-a mai întârziat următorul contact. Apoi eu cunosc foarte puțin dialectul, pentru că părinții mi-au murit când eram mic. Pe bunicul, care a venit din Macedonia cu mii de oi, nu l-am apucat.

Un om bogat.

Da.

În jurul oierilor foarte bogați, se nasc povesti frumoase.

Așa este. Povesteau oamenii că în Ialomița, unde s-a stabilit bunicul, a venit un om să-i ceară voie să-și pască și el oile pe pământurile bunicului meu. „Câte oi ai dumneata?” „Șaptezeci”, i-a răspuns omul. „Paște-ți oile liniștit că eu, numai câini am șaptezeci”. Amintire frumoasă, dar din păcate eu nu mi-am cunoscut bunicii nici dinspre mamă, nici dinspre tată, iar de părinți am rămas orfan de mic.

Și revenind la macedoneni, nu demult au mai venit la mine cu politețe și evlavie, din dorința de a înălța o catedrală a aromânilor la Constanta și de a mă ruga să merg acolo. Să vedem...

ARSENIE PAPACIOC

Despre Andrei Scrima, un arhimandrit german ne-a evocat ca martor ocular, evoluția strălucită la Conciliul Vatican II. Din păcate, mulți dintre noi nu cunosc nimic despre acest luceafăr al înțelepciunii, cum îl prezenta părintele Cleopa, ori despre felul smerit cum trăia pravila de monah răsăritean, după contactul sofisticat cu alte tradiții religioase.

Andrei Scrima a fost fiul meu duhovnicesc. A plecat din România cu mare greutate. Merită subliniată plecarea lui. A venit atunci un filozof indian. Întâmplător a venit. A locuit la Patriarhie. Cine să cunoască limba oaspetelui? „Scrima”, a hotărât patriarhul. Scrima, dragă domnule Vasile, cunoștea toate limbile Europei, araba și sanscrita.

Îmi cer scuze că vă întrerup, dar nu vreau decât să evidențiez această capacitate rarismă a „fratelui Andre”, cum l-au numit francezii, cu observația lui Radu Bercea, care spunea că, dacă a ști limba sanscrită înseamnă a avea un contact autentic cu acea limbă, a te lăsa inspirat de ea în propria-ți fecundă hermeneutică atunci „da”, Scrima știa sanscrita.

Exact. Indianul, fascinat că un reprezentant al Patriarhiei Române vorbește limba sa perfect, nu ezită și îl invită în India. Sigur, apar în calea plecării lui tot felul de greutăți. Dar, la intervenția personală a lui Jawaharlal Nehru, Scrima primește pașaportul necesar deplasării. Era atât de smerit încât, odată, l-am văzut suferind. L-am întrebat ce s-a întâmplat și mi-a răspuns, că s-a mândrit într-o anume împrejurare. „Frate Andrei, i-am spus, poate a fost mai mult o bucurie, decât o mândrie.” Și el, înțelept, s-a mai liniștit.

Atunci, noi aromânii să ne bucurăm doar, că cel care a avut un rol hotărâtor, la întâlnirea dintre patriarhul Athenagoras și Papa Paul, la Ierusalim, era aromân.

Exact. Să nu ne mândrim. Este mulțumitor, că avem cu ce ne bucura. Că avem pilde.

Fără îndoială. Prea Cuvioase Părinte, Scrima a studiat filozofia, matematica și teologia la București. A fost asistent al profesorului Anton Dumitriu - autorul primului tratat de logică polivalentă din lume - care, vorbind despre Scrima spunea: „Era un

geniu!”. Si o astfel de confirmare, vine din partea unui profesor, în preajma căruia, nu puteai scoate un cuvânt „alături”.

A fost. Are dreptate profesorul Dumitriu. Între 1957 și 1959, Andrei Scrima e doctorand la Benares în India. Ei bine, înainte de a primi bursa în India, eram la o mănăstire în Bucovina. Acolo, se făceau prin împrejurimi, cercetări arheologice. Se descopereau morminte vechi cu oseminte. Vedeam omul, ce e omul! Și înaintea plecării lui în India, i-am spus așa: „Andrei, prefer să te bag într-o groapă din asta, decât să schimbi ortodoxia în India. Și el, în drum spre India, s-a oprit o lună de zile în Franța, la invitația unei personalități bisericesti din Apus.

După acea oprire l-a numit Apusul „fratele nostru din Răsărit, inteligent și frumos ca un serafim”?

Da

Iată, că veni vorba de Apus. Prea cuvioase părinte Arsenie, ecumenismul încotro?

Problema este actuală. Sunt cu totul împotriva ecumenismului. Ca să te împaci, trebuie să faci compromisuri. Ca să faci compromisuri, trebuie să cedezi. Iar eu în materie de adevăr, nu pot admite compromisul. Hristos ne învață așa!